

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű újság.

Előfizetési ára: egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 K. 50 f. Egyes szám 15 fillér. Hirdetése-
k díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kártyaszámla 10489. sz.

Táborba szállott ismét a székely.

Üresen maradtak a faluk. El-
vitték a legények „elejét”. S
mert a legtöbbje ilyen volt,
mindnyájan elmentek...

A bevonulás megható volt.

Egyes helyeken velük ment
a község lelkipásztora is.

Elkísérte őket a nagy, a di-
cső utra, ahol az édes szülő-
házaért vérükkel áldoznak s
egyesek talán ott el is véreznek,
amint ős-apáink számtalan csa-
lábar meghaltak érettségük...

Hej, mert a magyar ezer éve
vérrel szerzte és tartotta fenn
ezt a hazát!

Elöttem van egy falusi kép,
amint Székelyszentmihályról
háborúba mennek a székelyek.

Közöttük van Deák Miklós
unitárius pap, az ő papjuk is.
Velük megy és édes atyai gon-
dossággal ügyel népére.

Vigasztalja az öregebbjét. —
Lelkesíti a fiatalját és mindany-
nyija megnyugvást, bizalmat
talál a valódi lelkiatya szavaiban.

Székelykeresztúron vannak.
Mindnyájan egy helyen tömör-
ültek az egy igaz Isten hívői.

Józan életű pap, ki máskor
a fehér asztalt kerüli, most
együtt van ott is híveivel és
ételt, italt rendelt a bevonulók
sokaságának; kinek ami tetszett.

A szegényebb rendjét néhány
korona utiköltséggel is ellátta.

Később, az indulás perceiben
érezékeny hurokat pengetett;
bucsut vesz a hadba induló
székely vitézekről, kiknek bátor-
ságára, halált megvető küzdel-

mére soha sem volt talán olyan
nagy szüksége a királynak és
az egész nemzetnek, mint most.

Azzal bocsátja a nagy utra,
hogy egyetlen pillanatra se fe-
ledjék a székely becsületet. A
székely névre meg a harc me-
zejéről hozzanak haza dicsősé-
get.

A távozók lelkesedéstől, igaz
szeretettől áthatott érzélemmel
ajánlották családjukat a jó pász-
tor atyai gondjaiba...

Majd pedig énekelve, virágos
kalappal, mintha lakodalomba
mennének, elvonultak a családba.

Gondtalanul, megnyugvással
mentek, mert hiszen övéikre
vigyáz a lelkipásztoruk.

Deák Miklós, a székelyszent-
mihályi unitárius pap állja is a
szavát. Gondjaiba vette közsé-
gének ügyét.

A segélyző bizottságot meg-
alakította és pedig úgy, hogy
legelsőnek ő maga 55 véka
gabonát osztott szét a bevonul-
tak családtagjainak.

Azután a község népét fel-
osztották három rendbe a kö-
vetkezőleg:

1. Az ígás erővel rendelkezők
a szántást, vetést, hordást vég-
zik el személyválogatás nélkül.

2. A napszámosok aratnak,
kaszálnak és a tenyeres mun-
kát teljesítik.

3. Tenyérrel és egyéb szük-
ségekkel látják el azokat, akik
erre mindenképpen rá vannak
utalva.

Ezekon kívül Deák Miklós
tanácsokkal, utbaigazítással se-
gíti a népet, mely most — leg-
nagyobb szükségében — ismeri
meg, hogy kik az ő igazi jó-
akarói szerető gbndozói.

Ahol így dolgozik a pap és
így cselekszenek a nép közvet-
len vezetői, ott szükség, félreve-
zetés, balga hírek miatt való
megrémülés, kizsákmányolás
nem történhetik. S nyugodtan
várhatják a bekövetkező leg-
súlyosabb megpróbáltatásokat is.

Felhívás.

A hadügyminiszter, a magyar
honvédelmi miniszter és az osztrák
honvédelmi miniszter, az egész fegy-
veres erőre kiterjedő önkéntes had-
segélyezés központi hatósága kép-
pen kölcsönös egyetértéssel Buda-
pesten és Bécsben egy-egy

**Hadsegélyező hivatalt
szervezett.**

Utban Mózes sirja felé.

Magyar tizparancsolat.

Írta: **Vér György.**

2. folytatás és vége.

Órákhosszat aludtunk már ott,
mikor egyszerre olyant éreztem,
mintha jeget csaptak volna arcomba.
Felébredtem, társam is felült, csurom
víz volt az arcunk. Egy arabs juh-
pásztor állott előttünk, mellette pöt-
töm fia mezítlennül, kezében vizes
csőbőlyvel.

— Azt hittem, meg vagytok halva,
ja Chovadsa (európai ur) — mondá a
birkák jámbor őre, — mert más-
félőrája keltegetlek benneteket, s ta-
lán fel sem ébredtek, ha a gye-
rekkel egy kis vizet nem hozatok a
patakból s végig nem önti arcoto-
kat.

— Na — mondám — csak ide
azzal a vízzel, hadd öntsünk egy
kicsit befelé is.

E hivatalok vezetésére egy-egy
magasabb rangú tábornok van ren-
delve, munkaköre kiterjed az önkén-
tes segélynyújtás minden nemére.
Kivételt képez az alól a beteg- és
sebesültápolás, a mely teljesen ki-
alakult külön szervezettel bír (vő-
röskereszt egyesület), valamint a behi-
vott katonák családtagjainak segé-
lyezése, a mely a törvény alapján
eszközöltetik.

Érintetlenül marad a már megafa-
kult egyesületek, bizottságok, gyűjtő-
helyek stb. hadsegélyezési működése,
sőt a hadsegélyező hivatalok a ma-
guk részéről mindent meg fognak
tenni arra nézve, hogy az önkéntes
segélynyújtás minél több alakban
és módon érvényesülhessen. E te-
kintetben szívesen szolgálnak ta-
náccsal és utbaigazítással úgy a
monarchiában mint a külföldi ko-
loniákon, mindazon honfitársainknak,
kik e magasabb cél érdekében a
haza oltárára áldozni akarnak.

Hivatalos jellegükkel fogva föl-
tétlen részrehajlatlanság mellett óhaj-
tanak a hadsegélyező hivatalok cél-
tudatos irányt adni a monarchiában
már megindult egész, nagy segé-
lyező mozgalomnak és központjai

A pásztornak azonban nem volt
több víze s a helyett tejjel kínált
meg bennünket, amelyből mindegyi-
künk megivott jó egy literrel.

A derék juhász bőven megaján-
dóztuk, amiért nem fosztott ki
bennünket álmunkban — ha bedui-
nok találtak volna úgy reánk, fegy-
vereinket és pénzünket bizonyára
elszedték volna — és este hat óra
felé járt már az idő, mire Jerichóba
értünk. Egy hétig tartott amíg tel-
jesen kihevertük ezt a kevés tropi-
kus szakértelemmel rendezett és
majdnem rosszul végződött kirán-
dulást.

Azt a követ azóta is faragszálom.
Nem az ő testamentumot akarom
megkorrigálni. Vallásos ember va-
gyok, tisztetem a hagyományokat s
így meghajlok a kereszténység ál-
tal is elfogadott zsidó tizparancso-
lat előtt.

De ez nem elég! Vész hírek szá-
guldoznak a levegőben, a keleti fa-
natizmus által körülveve, hiába me-

Ma érkezett legújabb táviratokkal!

őhajtanak lenni minden ilyen hazafias törekvésnek. Különös gondot fognak arra fordítani, hogy a segélynyújtás, a gyakorlati élet kívánásainak is teljesen megfeleljen.

E hivatalok egyúttal az önkéntes segélynyújtás központi tudakozó helyei is.

Ezek alapján felszólítanak mindazok az egyének, egyesületek, bizottságok stb. ek, a melyek az elmondottak értelmében a hadsegélyezés terén közreműködni őhajtanak, hogy a cs. és kir. hadügyminisztérium hadsegélyező hivatalához (Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministerium Wien IX-3 Schwarzschanerstrasse 15) illetőleg a m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyező hivatalához (Budapest IV. Váci utca 38. sz.) forduljanak.

E hivatalok mindegyike elfogad pénzadományokat a segélynyújtás bármilyen céljaira s ezeket haladéktalanul eljuttatja rendeltetésük helyére. Gyűjtenek mindenféle adományokat, a háborúban elesett vagy a hadi fáradalmak következtében elhalt harcosaink özvegyei és árvái számára, ugyancsak gyűjtik a harmezőn álló katonáinknak szánt adományokat és egyáltalában oda törekednek, hogy a segélynyújtás minden módját elősegítsék és szervezzék.

A közönség figyelmé felhívatik arra, hogy gyors romlásnak alávetett cikkek adományozása nem kívánatos. Ilyen cikkek beküldését megelőzőleg célszerű az illető hadsegélyező hivatalhoz kérdést intézni. A segélynyújtás legalkalmasabb eszköze a készpénz.

Levelek, kérdések és pénzadományok mindkét hivatal számára, valamint a budapesti hivatalnak szánt

egyéb adományok a fentebb közölt címek alatt küldendők. A bécsi hivatalnak szánt tárgyi adományok címzése a következő: A cs. és kir. hadügyminisztérium hadsegélyező hivatalának (An das k. u. k. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt) Wien I. Stubenring.

Mindkét hivatal a monarchia összes nyelvein levelez.

Csatadal.

(Daltam: Kijúadt a selyem kendőm.)

Elfogyott a tölténytáskám
Golyója, golyója, golyója;
Mind kilőttem a tegnapi
Csatába, csatába, csatába.

Ha elfogyott frisset rakok beléje,
Legyen mivel, a muszkákat,
Reggel a csatában,
Reggel a csatában,
Lelőjtem.

Hamis volt a muszka cárnak
A szava, a szava, a szava,
Békét hirdetett évekig
A szája, a szája, a szája.
Békét hirdetett az egész világra,
Ugy készült fel alattomban,
Népével csatára,
Népével csatára
Csatára.

Hull a kozák, fegyveremtől
Elfele, elfele, elfele;
Béke bontó muszka cárnak
Púsztól az embere, embere,
Púsztóljon is mint a féreg rakása
Maga pedig élve jusson,
Fogságba, rabságba,
Rabságba, fogságba
Rabságba.

Puskás Lajos.

Hazafias felhívás.

A háborús állapot gazdasági hátrányai egyelőre nagy általánosságban még érezhetők lesznek ugyan, tagadhatatlan azonban, hogy a hadsereg bevásárlásai, a hadbavonultak költségei és az élelmi cikkek árának emelkedése folytán egyesek országsszerte reményen felüli bevételhez és felesleghez jutottak.

A józan belátásnak szava arra int, hogy takarékoskodjunk s a felesleget tartsuk meg további eshetőségekre.

Most a betéti kamatláb emelkedése és az állampapírok alacsony árfolyama kiváló és kivételes alkalmat nyújt arra, hogy felesleges tőkéinket a leggyümölcsözőbben elhelyezzük, s egyben ezzel a pénzpiac helyzetének megingathatatlanságához magunk is hozzájáruljunk.

Most a takarékoskodás, s feleslegeinknek biztos és jó elhelyezése mellett a pénzpiac rendelkezésére bocsátása egyben legszentebb hazafias kötelességünk is.

Kinek felesleget juttatott a sors, helyezze tehát azt takarékpénztárba, vagy vásároljon állampapírokat.

Székeljudvarhelyt, 1914. évi augusztus hó 16-án.

Ugron János s. k.
főispán.

Nagy német győzelem.

Berlin, aug. 20

A Wolf-ügynökség éjjel jelenti, hogy a német csapatok ma bevonultak Brüsszelbe, a belga királyság- és Brabant tartományának fővárosába.

van, jusson eszedbe ezen parancsolat, térj nyugalomra, mert a részeg magyar ember a nemzet szégyene.

VII. A kártya- és egyéb hazárdjátékok az erkölcsök megromlói, óvakodjál ezektől és küszöböld ki a kaszinókból!

VIII. Örizedjél az erkölcsien életmódtól a kicsapongásoktól és betegségekkel; a szülők szigorúan tiltsák meg fiaiknak az éjszakai dorbézolást. Minden férfi takarékos és erkölcsös legyen, akkor minden leány párta alá juthat és szünni fog a prostitúció.

IX. Az öngyilkos gyáva ember, aki hazájától rabol el egy emberéletet. Ezerszer olvasd el ezt, ha az öngyilkosság gondolata elfog téged.

X. A magyar nyelvhez ragaszkodjál még akkor is, ha az egész föld eszperantóul beszél már s vésd elmédbe, hogyha te 16 éves lettél és koronás királyodot és házádat kell védened: a te hitvány életednél becsesebb nemzedeknek az utánad következő generáció boldogsága és szabadsága: halj meg inkább, mintsem hogy megadd magadat és azokból rabszolgák váljanak.

Krónika.

Augusztus 8.

— A montenegróiakat Trebinje mellett visszavertük.

— Berlini távirat szerint Lüttich elesett, a németek kezében van.

— Lovas, kerékpár és gyalogos csapataink orosz területre törtek és bevették Otkusz és Wolbrom városokat és egyesültek a Genstochauig előre haladt német csapatokkal.

— A dánai kormány hivatalosan deklarálta semlegességét a német és angol hadviselőkkel szemben.

— Montenegró hadat üzent aug. 7-én Ausztria-Magyarországnak.

— Hivatalos jelentés szerint az Amphion nevű angol cirkáló tengeralatti aknába ütközött f. hó 6-án, 131 ember életét veszítette.

— Novocielica mellett a mieink kemény harcra visszaverték, majd megtámadták az oroszokat és börtökükbe kerítették a határszéli magaslatokat.

Augusztus 9.

— Az orosz határon Adamowka mellett, határőrségünk hosszabb tüzezharc után visszavonulásra kényszerítette a támadó kozákokat.

— Csendőreinknek és rendőreinknek sikerült az Aldunán a Sumadia és Deligrád személyszállító gőzösöket, tovább a Krajna nevű vontató gőzöst elfogni.

Augusztus 10.

— Keletgaliciában csapataink elfoglalták Radzivilova és Wolociska határhegységeket.

— A montenegróiak Bocche di Gattarn táján kezdett heves tüzelésé tüzezségünk csakhamar elnémította.

— Német határvédő vadászcsapatok Eialla mellett visszaverték az orosz lovasdandár támadásait.

— Schmallingenken mellett visszaverték a német landwehrek az oroszokat.

— Krakkóból jelentik: 800 galiciai önkéntes rajtaütött ezer alvó kozákon. A harc néhány óráig tartott s a kozákok teljes szétverésével végződött. Miechowot nyomban meg szállottak.

Augusztus 11.

— Az oroszok augusztus 8-án elpusztították a finn öböl északi bejáratánál fekvő Hangót, hogy a Pétervár felé vezető utat a német flotta elől elzárják.

— Folyó hó 3-án a déli harctéren 4000 montenegróinak támadása meg-hisult.

— A „Szigetvár” nevű cirkáló Antivarinál szétrombolta a montenegrói rádió állomást.

— Kelet- és Közép-Galiciában csapataink az egész vonalon visszaverték a betörni akaró oroszokat.

— Az Elzászon át Mühlhausen felé előnyomuló hetedik francia hadtestet a németek teljesen szétverték.

nekülünk az ötödik parancsolathoz. Mi nem ölünk, de minket öldösnék. Hiába közeledünk ellenségeinkhez baráti kézzel: gyilokkal fogadnak bennünket, s amíg a világbéke meg nem lesz, mindaddig írott malaszt lesz Mózes ötödik parancsolatja.

Ma már majd minden nemzet csinált magának külön tíz parancsolatot. Van szláv, japán tízparancsolat, sőt van férjek, nők, kereskedők és különböző más társadalmi csoportok tíz parancsolatja is, miért ne legyen nekünk magyar tíz parancsolatunk? Sokat hányatott élet tapasztalatai szülték ezt. Ime itt van; ez csak egy kísérlet talán, de lehet, hogy más valaki jobbat tud összeállítani.

Magyar tízparancsolat.

I. A királyhűség ősi erényed, amelyet ne vess el soha, még akkor sem, ha körülötted csupa köztársaság keletkeznék, mert ha magad tiprod sárba Szent István koronáját, ugyanabba a sárba temetik azt, amelyikbe téged dobna.

II. Légy büszke nemzeti hivatásodra, mely ide köt téged a Kárpátok országához, bárhova vészen a sors, legfőbb törekvésed legyen, hogy ide visszatérj.

III. A céllövészet a legfontosabb sport, minden újságod sportrovatában első helyen álljon és 16-60 éves korodig a fegyverfogásban és céllövészetben állandóan gyakorold magadat. A nemzeti aviatikát teheséged szerint támogasd.

IV. A takarékosagra szilárd önfegyelméssel szoktasd magadat és házadnépét. Ne tűrj pazarlást és könnyelműséget magad körül, mert aki mértékletlen életmódjával egyéni függetlenségét áldozza fel, az az ország függetlenségét veszélyezteti. Igyekezéssel legalább is egy magyar állampapír beszerzésére, hogy azok magyar kezekben legyenek és az állam hitele háborúban meg ne rendüljön.

V. A nagyvási hóbortot vedd meg, mert az pazarlásra csábít. Anyagi boldogulásod nyitja: mindig kevesebbet költés jövedelmednél és igyekezzél azt bármiféle tisztességes munkával folyton gyarapítani. Ne légy gögös, fenhéjázó s tekints lefelé a szegények és nyomorultak felé is, és emeld fel őket magadhoz.

VI. Az iszákosságtól őrizkedjél, alkohollal keveset, lehetőleg egyáltalán ne élj. Ha legjobb kedved

Augusztus 12.

— Diplomáciai összeköttetésünk Franciaországgal megszakadt. Széchen gróf párisi magyar nagykövetségnek kézbesítették utlevelét.

— A Montenegró vidékére kiküldött osztrák-magyar tengeri őrpáncsnok megkezdte a blokádot a montenegrói partok ellen.

— Brody és a Visztula felől előrenyomuló oroszokat csapataink a határon tulra vetették vissza.

Augusztus 13.

— Az északi harcterről jelentik hivatalosan: Csapataink Oroszlengyelországban Jedrzejovig folytatták az előnyomulást.

— A magyar távirati iroda jelenti: Montenegró hadat üzent Németországnak.

— A moratóriumot kormányrendelettel meghosszabbították. Tartama aug. 1-től két hónap.

Augusztus 14.

— Az angol királyi nagykövet a cs. és kir. külügyminiszteriumban kijelentette, hogy Franciaország és Nagybritánia a Monarchiával hadi állapotban levőnek tekinti magát.

— Az északkeleti hadszíntéren egy zászlóaljából és több kozák szotnyákból álló csapatot vertek vissza csapataink.

Augusztus 15.

— Csapataink több ponton bevonultak Szerbiába és az ottani ellenséges erőket visszavetették. Csapataink valamennyi ténykedése sikeres volt. Sabács birtokunkban van.

Augusztus 16.

— A déliharctéren az ellenséget a már hosszabb idő óta megerősített és erősen megszállott hadállásukból a Drina keleti parti magaslatairól Loznica közelében kiverték. Csapataink egy zászlót, két ágyút és két gépfegyvert zsákmányoltak.

Augusztus 17.

— A déli harctér montenegrói határvonalairól jelenti a hadvezetőség, hogy a montenegrói haderőket, melyek területeinkre be akartak nyomulni, mindenütt visszavetették.

— Északi haderőnk vezetésére közli, hogy északra csapataink a Visztula nyugati részeiben folytatják előnyomulásukat. A folyó keleti vidékein is feltartóztatlanul folyik az előnyomulás.

— Hivatalosan jelentik. A Drina melletti harcok csapatainknak az erős ellenség feletti döntő győzelméhez vezettek. Az ellenség Valjevó felé veretett vissza.

— Vilmos német császár Berlinből ma a főhadiszállásra utazott.

Augusztus 18.

— A főhadi szállásra utazó német császár fölhatalmazta a birodalmi kancellárt, hogy a birodalmi kormányzat területén a kormányügyeket önállóan intézze.

— Zloszko-Brodi és Sokal mellett az oroszokat ismételtén visszavetettük a határon.

— A belga kormány ismételtén visszautasította Németország békeajánlatait.

— A spanyol kormány berlini ügyvivője útján semlegességi nyilatkozatot tett.

Baka-nóták.

I.

Ferenc Jóska felszállott a lovára,
Száz regiment hallgat most a szavára.
Száz regiment az ő nevét rivallja:
Még az ég is ragyog ott fenn, ha hallja.

Ferenc Jóska paripája de kényes,
Száz regiment bajonétja de fényes!
Ma még fényes, holnap vérben feresztjük,
A gaz rácot olcsón el nem eresztjük.

Ferenc Jóska kirántotta a kardját,
A vad rákok a fejüket vakarják.
Van is ott a tökfeyen mit vakarni,
Ha mi egyszer neki kezdünk akarni.

II.

Poros az országút,
tapossa a bakkancs.
No híres nagyszerb nép,
most rikkants, most vakkants!

Búsan könyül földnek
Petár kajla bajsza.
Öreg róka ellen,
kezdődik a hajsza!

Menekülne már most,
de nem messzi ér el,
Poros országútját
megöntözzük vérrel.

S míg vesztett mezőit
orral boronálja,
Kibillen fejéből
rozzant koronája!... K. M.

Új rend a postán.

Székelyudvarhely, aug. 19.

Lányi Imre posta- és távir-
dafelügyelő közli a „Székely-
ország“-gal, hogy a **hadra-
kelt sereghez tartozó
katonai és polgári egyé-
nek részére feladott le-
velek, a rendes forga-
lomban használt bár-
mily borítékban is vi-
teldíjmentesen kezeltet-
nek.**

A borítékban mindennemű
portómentességi záradék fölös-
leges.

**Ismerősei, jó barátai kö-
rében mindenki ajánlja a
„Székelyország“-ot!**

HIREK.

Utcai elárusítás a vidéken.

Udvarhelyvármegye alispánja 7073—
1914. sz. alatt a „Székelyország“
utcai elárusítását az egész vármegye
területére folyó évi október végéig
engedélyezte. Kellő biztosítékkal
rendelkező elárusítókat az **öss-
zes községekből felbeszünk.**
A „Székelyország“ eredeti, hiteles
táviratait a m. kir. Miniszterelnök-
ség sajtó-osztályától kapja s az így
közölt feltétlenül megbízható érte-
süléseivel a fővárosi lapokat jóval
megelőzi és útját vágja a rémesnél-
remesebb alaptalan híresztelések-
nek. Közérdek, hogy a lakosság a
háborús helyekről csakis az igaz
híreket kapja s felesleges izgalmak-
tól önmagát megóvjá. E célunk jó-
indulatu elősegítését, támogatását a
községek vezetőségeitől annál is in-
kább kérjük, mivel így Udvarhely-
vármegye egész területén a lehető
leggyorsabb és egyuttal feltétlenül
hiteles értesüléseket kaphatnak a
„Székelyország“ útján, amely min-
den fontosabb eseményről azonnal
külön, rendkívüli kiadásban is be-
számol a közönségnek. A „Székely-
ország“ rendkívüli kiadásait a lap
előfizetőinek havi 2 korona előzetes
beküldése fejében vidékre postán
vagy helyben házhoz küldjük. A
mind nagyobb arányokat öltő vi-
lágháború eseményeiről, így bárki-
nek módjában áll esetről-esetre, a
leggyorsabb tájékozódást szereznie.

Új tanév a r. kath. főgim- náziumban.

A r. kath. főgimnáziumban a javító vizsgálatok aug.
31-től kezdődőleg tartatnak meg. Je-
lentkezni lehet bármely napon d. e.
8 órától, tekintet nélkül arra, hogy
mikor kezdődhetik meg az iskolai
év. Helyiség: a r. kath. leányiskola
III., IV. osztálya. Mivel a legkedve-
zőbb körülmények között sem lévén
lehetséges szeptemberben az iskolai
előadások megkezdése, értesitem az
érdeelt szülőket, hogy az ifjúság
bevonulása úgy a főgimnáziumba,
mint a vele kapcsolatos finevelő
intézetbe (Internátus) csak újabb
hirlapi közlések után, az azokban
meghatározandó időben kezdődik
meg Székelyudvarhely, 1914 aug 21
A főgimn. igazgatósága.

— **Drága a telefon,** mert csak
is helyben lehet használni. — Így
gondolkoznak az előfizetők közül
többen és a leszereltetés káros kér-
désével foglalkoznak. Az előfizetők-
nek igazuk van. Viszont azonban
az állam szempontjából is helyes
lenne, ha a telefon előfizetési árát
a mostani használhatósága arányá-
ban leszállítanák. Mert az államnak
érdekében áll, hogy ha kevesebbet
is, de okvetlenül jövedelmet kózzon
a telefon. Nézetünk szerint — a
havi 12 K-ás díjat most, legalább fe-
lére kellene redukálni. E díjazás mel-
lett az előfizetők száma — hiszük
— megmaradna.

— X Pius pápa.

e hó 20-ára virradó éjjel 2 óra 10
perckor 79 éves korában, papsága-
nak 11-ik évében meghalt.

— **Új pénzügyigazgató.** A
király Mátéffy Domokos szolnoki
pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-
helyettest a székelyudvarhelyi kir.
pénzügy igazgatóság élére pénzügy-
igazgatónak nevezte ki. Mátéffy ki-
nevezése Udvarhelyvármegye egész
területén örömmel töltötte el a kö-
zönséget. A székelység igaz lelkes
barátját mi is hazafias lelkesedéssel
üdvözljük.

— **Az erdélyi kormánybiztos.**
Dr. Betegh Miklós kormánybiztos
működési területét beutazván, Szé-
kelyudvarhelyt is látogatást tett Ug-
ron János főispánál.

— **Felfüggesztett munkaszü-
net.** Dr. Sebesi János, Udvarhelyvár-
megye alispánja, a következőkről
értesítette a Székelyországot: Másol-
lat. Kereskedelemügyi m. kir. Mi-
nister. 60061. szám. VI. D. 1914.
Valamennyi magyarországi törvény-
hatóságnak. A hadi állapotra való
tekintettel, törvényben biztosított jo-
gompál fogva, a hadi állapot tartá-
mára a munkaszünetet az 1891. évi
XIII. törvénycikk hatálya alá tartozó
mindennemű munkára, üzemre és
elárusításra nézve felfüggesztem. In-
tézkedésem tartalmát közölje a ható-
sága alá tartozó rendészeti és ipar-
hatóságokkal, valamint a közönség-
gel. Budapest, 1914. évi augusztus
hó 3-án. Harkány s. k.

— **Aki nem cimez pontosan,**
nem csak a maga levelét teszi ki a
veszélynek, hogy az célját tévesíti,
de akaratlanul másnak is kárát
okozza. Általános elvnek tekintsük,
hogy mindenki abba a helyiségbe
(üzletbe, lakásba, hivatalba) cimezze
és címeztessen küldeményét, ahol au-
nak kézbesítését kívánja, tehát a
címadatokon kívül a közigazgatási
kerület számának, az utcának (utnak,
térnek) a házszámának, az emelet- és
ajtószámának jól olvasható, pontos
kiírása is szükséges. Arra kérjük te-
hát a levelező közönséget, hogy **kü-
lönösen a Budapestben kézbe-
sítendő postaküldeményeit** a
saját és a köz érdekében a fentiek
szerint teljes pontossággal cimezze
és erre ismerőseit, üzletfeleit, ügy-
feleit is készítse. Ajánlatos, hogy
az, aki címfejes levélpapírost használ
erre a saját levélcímét is rányo-
massa.

A muszka Romá- niának sem mon- dott igazat.

Bukarest, aug. 20.

Oroszország erős csapatokat von
össze Besszarábiában, a Pruth folyó
felé.

Oroszország tehát Romániának
sem mondott igazat, amikor kijelen-
tette, hogy Románia határán nincs
hadsereg összpontosítva.

A román hadsereg készen áll szem-
be-szállni az Oroszország részéről
jövő bármilyen meglepetéssel.

Eredeti táviratok.

Budapest és Bécs erősítése.

Budapest, aug. 22.

Felhivatalosan közlik a Székelyországgal, hogy a mind nagyobb mérvet öltő világháború, az abban első sorban szerepet játszó hatalmakra azt a feladatot hárítja, mikép mindazon védekezési problémák megoldásával foglalkozzanak, a melyek egy hosszú háború előre nem látható esélyei között is megadják a meglepetések elleni biztosságnak azt az érzetét, amely a mi hadviselésünk alapgondolatának az erélyes offenzívák következetes keresztülviteléhez szükséges.

Ennélfogva a Duna vonalain régentegetett és a mozgósítási előintézkedések keretében már elő is készített erősítési munkálatok vétnek fogantatba, amelyek biztosítani fogják a folyó főátelési pontjait s ezek között a fővárost.

A monarchia mindkét államának lakossága, amely olyan férfias elszántsággal vette fel a küzdelmet, bizonyára helyeselni fogja ezt az elhatározást.

Ugyanaz a gondolat érlelte ezt meg, amely 1870-ben a poroszokat Berlin megerősítésére indította. Az a gondolat, hogy nagy célokért küzdő nemzeteknek a szívós védekezésre is készen kell állniok a hogy offenzívánk csak akkor nyugszik biztos alapon, lehet gondtól ment és frissen tetterős, ha készen állunk a sikeres védelemre is.

Szuronytámadás a muszkák ellen.

Lemberg, aug. 22.

Az orosz és osztrák határ közelében fekvő Radahawa mellett, tegnap nagy összeütközésre került a sor csapataink s az orosz gyalogság és lovasság nagyobb osztagja között.

Az orosz hadfő, huszárság által támogatott több száz gyalogságból állott.

Csapataink szuronytámadása hamarosan megriasztotta az ellenség sorait.

Az oroszok a nagy pánikban futásnak eredtek. Számos halottat és sebesültet hagytak hátra.

Csapataink nagyszerű hősiességet és bátorságot tanúsítottak. Embereink közül egy sem esett el. A sebesültek száma is igen csekély.

A muszkák rémei.

Bécs, aug. 22.

Az orosz bukovinai határon folyó harcok egy szemtanúja írja, hogy csapataink szelleme nagyszerű. Ka-

tonáink határtalan bátorsággal harcolnak. Ennek következménye, hogy az orosz katonákat abban a pillanatban amikor csapatainkat meglátják, egyenesen páni félelem fogja el.

Az orosz Lovoscelicánál előnyomulásunk oly heves volt, hogy az ellenség menekülésszerűen vonult vissza. Csapataink már urai a városnak és környékének.

Mindennap nagy mennyiségű fegyvert, lőszert és élelmiszert zsákmányoltunk.

Ugy végzi a levélíró hogy rövidesen Kiewből írhatok.

Károly király kézírata Vilmos császárhoz.

Bécs, aug. 22.

Károly román király Vilmos német császárhoz kéziratot küldött, amelyben a két Hohenzolern uralkodó Ház között levő barátságot juttatja kifejezésre.

Orosz forradalom.

Bécs, aug. 21

Konstantinápolyi jelentés szerint a Kaukázusban Oroszország ellen a forradalom teljes erővel kitört. Napok óta véres harcok folynak a forradalmárok és orosz csapatok között.

Elzárt tenger-szoros.

Fiumei jelentés szerint, a révkapitányság közölte, hogy Olaszország a messzinai tenger-szorosot teljesen elzárta, sem hadi, sem kereskedelmi hajók nem közlekedhetnek. Csak a parti hajózás van egyelőre megengedve Messzina, Regio és Villa san Giovanni között.

Újabb német győzelem.

Berlin aug. 21.

A nagy vezérkar összes német törzsből összetett csapatokkal, a bajor trónörökös vezetése alatt tegnap a Metz és Vogesek között lefolyt csatákban nagy diadalt aratott. Több ezer foglyot ejtettek és számos ágyut zsákmányoltak az 1870-71. évi harcok területeit jóval tulszárnyaló csatákon.

A harc ma is folyik.

A lengyel szokolista.

Bécs, aug. 19.

Lasaki gróf képviselő lengyel szokolista egyenruhájában megjelent a Leipost szerkesztőségében, hol az oroszokkal folytatott határctározásokról adott hírt.

Az oroszokat, számbeli tulsulyuk dacára mindenütt visszavetették. Radoviste városa előtt 2000 kozákok gyalogsággal és géppuskákkal együtt csapataink - szokolistáktól támogatva - veszteségekkel megfutamítottak.

Lefegyverzett oroszok.

Lemberg, aug. 20. éjjel.

Stojanawból jelentik, hogy ott két kozák szotnya aug. 14-én átlépte a határt.

Rövid harc után az osztrák-magyar határon levő határrendőrség az oroszokat lefegyverezte.

A fegyverátadás közben egy orosz őrnagy önmagát agyonlőtte.

Nincsenek angol csapatok.

Bécs, aug. 21.

A Corr. Bur. éjjeli jelentése szerint a külföldi lapok ama híresztése, hogy belgiumban egy angol hadtest állana a belgák segítségére, teljesen valótlan. Az angolok eddig nem léptek belga területre.

Csendesednek a franciák.

Budapest, aug. 21.

A francia lapok csendesebbek lettek. A párisi sajtó felhagyott a nem létező francia győzelmek koholásával. A hadvezetőségük pedig teljesen le-tett arról, hogy veszteségi kimutatásokat közöljön.

A forrongó Páris.

Berlin, aug. 20. éjjel.

Páris utcáit katonaság tartja megszállva. A munkásság forradalmi hangulata egyre növekszik.

A vezető körök a forradalom kitörésének eshetőségével számolva, nagy haderőt kötöttek be a francia fővárosban és annak környékén.

Eredményes szófiai tárgyalás.

Bécs, aug. 21

A Reichpost jelenti, hogy Palát bej tárgyalásai Szófiában eredményteljesen jártak.

Megállapodás történt, hogy Románia és Bulgária együttesen védekezik, ha megtámadják, de a neutralitása abszolút elhagyása nincs benne a megállapodásban.

Megállapodás csak a főbb pontokra nézve jött létre. A többi pontokra csak akkor állapodnak meg, ha Palát bej Romániába visszatér.

Orosz tisztek a szerbek élén.

A Süds. Corr. szerint - az osztrák és magyar csapatok által megvert szerb csapatok, orosz tisztek vezetése alatt állottak.

Menekülő franciák.

Berlin, aug. 22.

A nagy vezérkar aug. 21-iki kelettel közli: A csapataink által a Matz és Vogesek között megvert francia haderőt üldözték.

A franciák többször visszavonultak, azután eszeveszetten menekültek.

Eddig több, mint tízezer franciát elfogtunk és legalább 50 ágyut zsákmányoltunk.

A francia haderő 8 hadtestnél több.

Elesett tábornok.

Lembergől jelentik, hogy a Sokal mellett tegnap történt összeütközésnél az orosz dandár teljesen megsemmisült.

Csapataink ismét rendkívüli vitézséget tanúsítottak. Egy orosz tábornok elesett, egy másikat sebesülten találtak és Lembergbe vitték.

Az elfogott és sebesült oroszok száma igen jelentékeny.

A Szerbia elleni harc fordulata.

Budapest, aug. 22.

Hivatalos jelentés érkezett 12:45 perckor. Miután Oroszország beavatkozott a monarchia és Szerbia között kitört harcba, kénytelenek voltunk egész erőnket az északkeleti harctéren visszavonni.

Ezzel a Szerbia elleni háború, amelyet a közlemény legnagyobb része büntető expedíciónak tartott, automaticus melléakcióvá lett.

A szerb területen messze előnyomult csapataink, aug. 19-én este, a teljesített feladat után, azt a parancsot kapták, hogy ismét visszatérjenek eredeti hadállásaikba, az alsó Drina és Száva mellé. A harctéren teljesen kimerült ellenséget hagytak vissza.

Csapataink ma a szerb területen levő magaslatokat és a Sabac körüli teret tartják megszállva.

A munkapárt

körében tegnap este Hazai Samu báró honv. miniszter és később Gr. Tisza István miniszterelnök is a tagok előtt teljesen megnyugtató kijelentéseket tettek.

Huszárságunk Oroszországban.

Snájdig lovasságunk szép eredményeiről érkezik hivatalos jelentés. — Tomaschowban egy ellenséges hadosztályon rajta ütöttek. A kozák és ulánus ezred menekülni volt kénytelen. Egy orosz lovas hadosztály előre küldött különítménye teljesen összeroppant. Az orosz hadosztály egyik dandára Turinkánál megsemmisült, a másik Kamioka Sztrumilowanál nagy veszteségeket szenvedett. — Orosz területen kitűnő felderítő eredményt értek el és bombák ledobásával az ellenség közt nagy zavart okoztak.

Nyomtatja és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhely